

ÇOCUĞUN AKADEMİK BAŞARISINDA AİLENİN ROLÜ

Şüphesiz ki her anne-baba okulda çocuğunun başarılı olmasını ister. Öğrencinin akademik başarısını etkileyen birçok etken olmakla birlikte bu etkenlerden en önemlisi bilinçli ve duyarlı anne baba tutumudur. Ebeveynler; çocuğun bireysel farklılıklarına göre fiziksel, duygusal ve sosyal ihtiyaçlarını karşılar, okulda ve evde sorumluluk almalarını sağlarsa başarı da o oranda yükselir. Gelin akademik başarı için anne babalar olarak yapabileceklerimize bir göz atalım:

- Ders çalışmak için uygun bir ortam veya çalışma köşesi oluşturmak için destek olun.

-Çocuğunuzu başkaları ile kıyaslamanın onun daha fazla ders çalışmasını sağlamayacaktır. Bu tür söylemler tam tersine kıyaslanan çocuğun kaygı ve stresini arttırarak yetersizlik hissi yaşamasına neden olabilir.

Bir şeyler yapmasını beklemek yerine çocuğunuzun fikrini alarak birlikte bir plan yapabilirsiniz. Alınan kararlarda söz sahibi olan çocuğun bu kararlara uyma ihtimali de artacaktır.

-Sürekli öğüt vermek çocuğunuzun motivasyonunu arttırmaz. Verilmek istenen mesaja gerektiğinden fazla maruz kalan birey için mesaj önemsiz hale gelirken söylenenin tersini yapmak daha cazip olabilir.

"Ders çalış, kitap oku" demek yerine "Hangi dersini önce çalışmak istersin, hangi kitabını okumak istersin?" "Sana nasıl yardımcı olabilirim" gibi sorularla çocuğunuza duygusal destek sağlarken onun kendi çalışmalarının sorumluluğunu almasını da öğretmiş olursunuz.

-Çocuğunuzun kapasitesinin çok üstünde ve çok altında hedefler koymak onları motive etmeyecektir. Kendisine konulan hedefe ulaşamayan veya ulaşamayacağını anlayan öğrenci sadece motivasyonunu değil özgüvenini de kaybedebilir.

-Ders çalışmazsa telefonunu almak, dışarı çıkarmamak, vb. durumlarla tehdit edilen çocuğun motivasyonu değil kaygısı artacaktır. Bunun yerine ödününü yaparsa veya dersini çalışırsa oyun oynayabilirden veya dışarı çıkabilirden denilebilir.

-Çocuklarınızın okul ve sınav başarılarına yönelik eleştirilerde bulunurken çocuğun kişiliğine yönelik değil davranışına yönelik eleştirilerde bulunmalı ve yapıcı olmalıyız. Örneğin "Ne zaman iyi not aldın ki zaten, hiç şaşırmadım. Ne zaman adam olacaksın sen?" şeklindeki eleştiri yerine "Çalışmadığın için yine zayıf aldın. Biraz gayret ettiğinde başarabileceğine eminim. Benim yardım edebileceğim bir şey var mı? Sence nerede sorun çıkıyor?" diye sormak hem öğrencinin savunmaya ve saldırıya geçmesini engelleyecek hem de çözüm için düşünmesini sağlayacaktır.

İYİ NİYETLE YAPTIĞIMIZ YANLIŞLAR

Kıyaslamalar...

- Ahmet amcanın oğlu fen lisesini kazanmış!

Yüksek beklentiler...

- Sen kesin tıp okumalısın!

Mükemmeliyetçi yaklaşımlar,

- Neden 90 alamadın?

Çocuğu suçlu hissettirme

- Ben senin yaşındayken.... diye başlayan cümleler
- Yemedim yedirdim, giymedim giydirdim...

Çocuğun davranışlarını değil kişiliğini eleştirmek

- Senden adam olmaz

Ailelerin kaygısı (kaygı bulaşıcıdır!)

- Ya iyi not alamazsa, ya sınavı kazanamazsa...

-Çocuğa her istediğini vermek, her istediğini yapmak

-Tehdit içeren sözler
Öğrenci sınavda başarılı olamazsa yaşayacağı durumu bir ceza gibi göstermeyin.
"Eğer kazanamazsan, falan okula gidersin." gibi sözler onun gideceği okulu, yapacağı işi sevmesine imkan bırakmaz.
Tehdit; sınav kaygısının artmasına neden olur.

AİLELERE ÖNERİLER

- Çocuklarınızı dinleyin-gerçekten dinleyin, çocuğunuza onu anladığınızı hissettirin.
- Evde huzurlu bir ortam oluşturun.
- Çocuğunuzla yeterli ve kaliteli zaman geçirin.
- Çocuğunuzun olduğu gibi kabul edin, koşulsuz sevgi gösterin, empati kurun ve ben dili kullanın.
- Olumsuz davranışlarının doğrusunu anlatın, yargılamayın
- Çocuğunuzun olumlu yönlerini pekiştirin, takdir edin.
- Çocuğunuza karşı sözel şiddet (hakaret, küfür) ve fiziksel şiddet (dayak) kesinlikle kullanmayın.
- Çocuklarınızın kendilerine hedefler belirleyebilmesine yardımcı olunuz. (Hedefleri olan öğrenci "Nasıl ders çalışmalıyım?" sorusundan önce "Niçin ders çalışmalıyım?" sorusuna yanıt vermelidir. Çocuğunuzun "niçin ders çalışması gerektiği" sorusunun cevabını bulmasına yardımcı olmak en önemli adımdır.)
- Çocuğunuzun takdir edin. Çocuğunuzun, sürekli olumsuz yanlarını, yapamadıklarını vurgulamak yerine, olumlu yanlarını görmek onun kendisine olumlu bakmasını kolaylaştırır. Yapamadıkları ile değil yapabildikleri ile daha çok ilgilenin. Sık sık eleştirmek yerine, geçmişteki başarılarını onaylayın.

